

АНОТАЦІЯ

Чжао Юйсян Розвиток творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня вищої освіти доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта, за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2021.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій. Аналіз наукової літератури переконує, що ця проблематика є багатоаспектною і вимагає міждисциплінарного дослідження. В психологічній та педагогічній науці відомі різні підходи до розвитку творчих здібностей у процесі вивчення різних дисциплін, позакласної, гурткової роботи, зокрема засобами різних видів мистецтва: літератури, музики, образотворчого мистецтва, хореографії тощо.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив зробити висновок, що успішність розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного безпосередньо залежить від організації освітнього розвивального простору загально освітніх закладів, залучення учнів до художньо-творчої діяльності з опорою на їхній власний досвід, знання, вміння, навички та психічні властивості. Втім, останнім часом і психологи, і педагоги-практики констатують наявність недооцінки природи дітей молодшого шкільного в освітній роботі, що негативно впливає на її здоров'я та розвиток.

На основі аналізу психологічних і педагогічних джерел з'ясовано стан досліджуваної проблеми та уточнено сутність поняття «творчі здібності дітей молодшого шкільного».

За класифікацією, що наводять психологи, здібності поділяються на: загальні – такі, що виявляються в будь-якій діяльності, і спеціальні – характерні для певних її видів (математичні, технічні, музикальні, образотворчі та інші). Кожна здібність при цьому становить складну синтетичну якість людини, в якій

поєднано окремі психічні властивості (чутливість, спостережливість, особливості пам'яті, уяви, мислення).

У сучасній психології розрізняють два ступені розвитку здібностей, враховуючи рівні їх виявлення: репродуктивний і творчий. Репродуктивний (відтворювальний), або виконавський рівень здібностей характеризується високою здатністю людини до використання набутих знань і вмінь у практичній діяльності, оволодінням різними видами діяльності. Творчий рівень здібностей дозволяє на основі набутих знань і вмінь створювати нові, оригінальні продукти діяльності. Науковці зазначають взаємопов'язаність цих рівнів: репродуктивна діяльність має елементи творчості, а творча діяльність неможлива без репродуктивної.

З'ясовано, що основою для розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку є психологічні особливості учнів: здатність до емоційної чутливості, вміння «входити» в уявну ситуацію, переживати й емоційно відгукуватися на красу в житті та мистецтві, емоційна щирість, образне мислення, асоціативність, пізнавальна активність, динамічність і яскравість уяви.

На основі аналізу психологічних і педагогічних джерел з'ясовано стан досліджуваної проблеми та уточнено сутність поняття «творчі здібності дітей молодшого шкільного». Означені здібності трактуються як властивість, котра завдяки віковим особливостям – здатності до почуттєвого сприйняття, емоційної чуйності, співпереживання, фантазування, образного і асоціативного мислення, анімізму, синестезії – є підґрунтям для творчої самореалізації в різних видах художньої діяльності.

Творчість – це розумова й практична діяльність, результатом якої є створення оригінальних, неповторних цінностей, виявлення нових фактів, властивостей, закономірностей, а також методів дослідження і перетворення матеріального світу або духовної культури.

Отже, на підставі вище викладеного дійшли висновку, що специфіка художньо-творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку полягає у здатності до художньо-почуттєвого сприйняття, співпереживання, емоційної

чуйності, естетичної емпатії, наявності творчої уяви, художньо-образного і асоціативного мислення, синестезії.

Стосовно навчально-творчої діяльності в психолого-педагогічній науці виділені такі укрупнені компоненти творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку: мотиваційно-творча активність і спрямованість особистості; інтелектуально-логічні здібності особистості; інтелектуально-евристичні, інтуїтивні здібності особистості; світоглядні властивості особистості; моральні якості особистості, які сприяють успішній навчально-творчій діяльності; естетичні якості особистості, що сприяють успішності навчально-творчої діяльності; комунікативно-творчі здібності; здібності до самоуправління особистості своєю навчально-творчою діяльністю.

Виокремлено структурні компоненти творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку, що розвиваються засобами ігрових художньо – педагогічних технологій: образно-асоціативний (творча уява, художньо-образне та асоціативне мислення), емоційно-чуттєвий (емоційно-ціннісне ставлення особистості до світу, цілісне художньо-чуттєве сприйняття, відчуття краси, здатність до співпереживання) і продуктивний (спеціальні якості, уміння та навички, безпосередній зв'язок образів із думкою, почуттями, дією).

У роботі визначено критерії та показники розвитку у дітей молодшого шкільного віку творчих здібностей: когнітивний (вміння встановлювати різноманітні асоціативні зв'язки; довільність уяви, багатий запас вражень від навколишнього світу; уміння продукувати оригінальні ідеї та рішення); сенсорно-естетичний (глибина і яскравість емоційно-естетичної реакції; цілісність чуттєво-художнього сприйняття; здатність до «входження» в образ); діяльнісно-естетичний (інтерес до образотворчої діяльності та отримання задоволення від неї; володіння навичками образотворчої діяльності; здатність до самостійного створення художніх образів у малюванні). Схарактеризовано рівні розвитку творчих здібностей молодших школярів: високий, середній і низький.

Серед педагогічних умов розвитку творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання можна виокремити наступні: *педагогічне стимулювання розвитку творчих здібностей на основі особистісно зорієнтованого характеру*

взаємодії учителя з учнями. Необхідність реалізації цієї умови продиктована сучасними суспільними пріоритетами. Особистісно-зорієнтована взаємодія учителя та учня передбачає вибір характеристик навчання і виховання як спілкування, в якому не існує різкої полярності позицій учня й учителя, перетворення навчально-виховного процесу на взаємодію. Це сприяє стимулюванню активності, самостійності, ініціативи дітей, поєднанню творчої свободи і спрямування діяльності учнів, емоційності та виразності спілкування з проявами поваги і доброзичливості учасників педагогічного процесу; *застосування психолого-педагогічних технологій, що забезпечують самостійну активність учнів у процесі творчої діяльності.* Виконання цієї умови має гарантувати позитивну мотивацію творчої діяльності дітей молодшого шкільного віку і надавати дієвий арсенал психолого-педагогічних стимулів, які спрямовуватимуть активність учнів у необхідному напрямі. Окреслені педагогічні умови повинні враховувати особливості молодшого шкільного віку, забезпечувати оптимальні умови для самовираження учнів, спиратися на особистісно-значущий для учнів матеріал, залучати їхні емоції до процесу творчості, спонукати учнів у процесі творчої діяльності відображати свій чуттєвий досвід у повному обсязі, надавати можливість самостійно творити; системність навчальної роботи з учнями в умовах творчо-розвивального середовища. У повсякденному житті знання, які використовуються, тісно переплітаються одне з одним, утворюючи єдину систему. Максимально позитивні, сприятливі умови для розвитку дитячої творчості, в тому числі й навчальної, для виховання творчої особистості створює розвивальне середовище.

Розроблено і теоретично обґрунтовано модель розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій, що спрямована на набуття в них когнітивного досвіду, емоційно-чуттєвого сприйняття навколишнього світу, формування естетичного ставлення до його об'єктів і забезпечує художньо-творче самовираження кожної дитини. Концептуально-цільовий блок моделі (мета, завдання, методологічні підходи (синергетичний, аксіологічний, особистісно орієнтований, діяльнісний,

технологічний) та принципи), змістовий (особливості змісту матеріалу на заняттях з художньо-мистецького циклу; компоненти творчих здібностей: образно-асоціативний, емоційно-чуттєвий, продуктивний; модульний розподіл освітнього матеріалу; тематичні цикли занять залежно від дидактичної мети (ознайомлення, повторення, закріплення); види занять з образотворчого мистецтва: пізнавальні, технічні, творчі); технологічний блок моделі (педагогічні умови; етапи: початковий: створення естетично-предметного оточення; основний: впровадження системи занять художньо-мистецького циклу; заключний: моніторинг результатів, висвітлення продуктів творчої діяльності дітей молодшого шкільного віку у впровадження системи занять з художньо-мистецького циклу; види занять: заняття-гра, заняття-казка, заняття-дослідження; інформаційно-рецептивні, репродуктивні, пошукові методи роботи з дітьми); результативний (оцінювання результатів у впровадження моделі розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій).

Досягнення поставленої мети стає можливим через реалізацію наступних завдань: розвиток у дітей молодшого шкільного віку чуттєвого сприйняття світу і формування в них естетичного ставлення до нього здійснюється шляхом розвитку у молодших школярів здатності помічати, відчувати і розуміти красу в навколишньому світі; формування культури сприйняття об'єктів краси (природи, людини, мистецтва) і чуттєвого відгуку (здивування, захоплення, милування, радості) в процесі художньо-творчої діяльності (дослідження, гри, фантазування, імпровізації), формування здатності до «входження» в образ, розвиток здатності виражати особисте відношення до світу власною творчістю: словом, кольором, малюнком; розвиток асоціативно-образного мислення, уяви, творчих здібностей (конкретизується в навчанні дітей молодшого шкільного віку вмінню встановлювати різноманітні асоціативні зв'язки, розвитку дослідницьких здібностей в експериментуванні з художніми матеріалами); художньо-творче самовираження на основі ознайомлення дітей молодшого шкільного віку із художніми засобами та прийомами малювання – спрямоване на: розвиток у дітей молодшого шкільного віку потреби в образотворчій

діяльності та отримання задоволення від неї, здатності до самовираження за допомогою малювання, володіння навичками образотворчої діяльності, здатності до самостійного створення художніх образів у малюванні.

Експериментально перевірено ефективність моделі розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій.

Застосувавши методи математичної статистики та проаналізувавши зміни, що відбулися в розподілах учнів за рівнями розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій після формувального етапу експерименту, маємо підстави стверджувати, що розроблена та запроваджена нами у практику роботи початкової школи модель розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій є ефективною. Вірогідність отриманих даних підтверджено результатами їх статистичної обробки із застосуванням коефіцієнта кореляції Пірсона (χ^2).

Наукова новизна одержаних результатів, полягає в тому, що: *вперше* визначено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій (педагогічне стимулювання розвитку творчих здібностей на основі особистісно зорієнтованого характеру взаємодії учителя з учнями; застосування психолого-педагогічних технологій, що забезпечують самостійну активність учнів у процесі творчої діяльності); *розроблено* модель розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій; *уточнено* сутність ключових дефініцій дослідження, а саме: зміст понять «здібності», «творчі здібності молодших школярів», «ігрові художньо – педагогічні технології» «розвиток творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій»; *поглиблено* уявлення про змістові характеристики компонентів розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій; *подальшого розвитку* набули наукові положення щодо

впровадження ігрових художньо – педагогічних технологій в процес розвитку творчих здібностей молодших школярів. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що впроваджено педагогічні умови розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій; розроблено навчально-методичний посібник «Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами ігрових художньо – педагогічних технологій: теорія і практика.

Ключові слова: творчі здібності, розвиток творчих здібностей, діти молодшого шкільного віку, ігрові художньо – педагогічні технології.

SUMMARY

Zhao Yuxiang. Development of Creative Abilities of Children of Primary School Age by Means of Game Art and Pedagogical Technologies. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation to obtain Doctor of Philosophy scientific degree in Pedagogical Sciences (Doctor of Philosophy, PhD), specialty 011 «Sciences of Education (Educational Pedagogical Sciences)». – National Pedagogical Dragomanov University named after MP Drahomanov, Kyiv, 2021.

The dissertation research is devoted to the problem of development of creative abilities of children of primary school age by means of game art and pedagogical technologies. Analysis of the scientific literature shows that this issue is multifaceted and requires interdisciplinary research. In psychological and pedagogical science there are different approaches to the development of creative abilities in the study of various disciplines, extracurricular, group work, including means of various arts: literature, music, fine arts, choreography and more.

The analysis of psychological and pedagogical literature allowed us to conclude that the success of the development of creative abilities of primary school children directly depends on the organization of educational development space of general educational institutions, involvement of students in artistic and creative activities based on their own experience, knowledge, skills and mental properties. However, recently, both psychologists and educators have noted the underestimation of the nature of

primary school children in educational work, which negatively affects its health and development.

Based on the analysis of psychological and pedagogical sources, the state of the researched problem is clarified and the essence of the concept of “creative abilities of primary school children” is clarified.

According to the classification given by psychologists, abilities are divided into: general – those that are manifested in any activity, and special - characteristic of certain types (mathematical, technical, musical, visual and others). Each ability is a complex synthetic quality of a person, which combines certain mental properties (sensitivity, observation, features of memory, imagination, thinking).

In modern psychology, there are two stages of development of abilities, taking into account the levels of their detection: reproductive and creative. Reproductive (reproductive), or executive level of abilities is characterized by a high ability of a person to use the acquired knowledge and skills in practice, mastering various activities. The creative level of abilities allows to create new, original products of activity on the basis of the acquired knowledge and skills. Researchers note the interconnectedness of these levels: reproductive activity has elements of creativity, and creative activity is impossible without reproductive activity.

It was found that the basis for the development of creative abilities of primary school children are the psychological characteristics of students: the ability to emotional sensitivity, the ability to “enter” an imaginary situation, experience and respond emotionally to beauty in life and art, emotional sincerity, imaginative thinking, associativity, cognitive activity, dynamism and brightness of imagination.

Based on the analysis of psychological and pedagogical sources, the state of the researched problem is clarified and the essence of the concept of “creative abilities of primary school children” is clarified. These abilities are interpreted as a property that due to age the ability to sensory perception, emotional sensitivity, empathy, fantasizing, figurative and associative thinking, animism, synesthesia – is the basis for creative self-realization in various artistic activities.

Creativity is a mental and practical activity, the result of which is the creation of original, unique values, the discovery of new facts, properties, patterns, as well as methods of research and transformation of the material world or spiritual culture.

Thus, based on the above, we concluded that the specifics of artistic and creative abilities of primary school children is the ability to artistic and sensory perception, empathy, emotional sensitivity, aesthetic empathy, creative imagination, artistic and associative thinking, synesthesia.

Regarding educational and creative activities in psychological and pedagogical science, the following enlarged components of creative abilities of primary school children are identified: motivational and creative activity and personality orientation; intellectual and logical abilities of the individual; intellectual-heuristic, intuitive abilities of the individual; worldview personality traits; moral qualities of personality that contribute to successful educational and creative activities; aesthetic qualities of personality that contribute to the success of educational and creative activities; communicative and creative abilities; ability to self-management of the individual by the educational and creative activity.

The structural components of creative abilities of primary school children, which are developed by means of game artistic and pedagogical technologies: figurative-associative (creative imagination, artistic-figurative and associative thinking), emotional-sensual (emotional-value attitude of the individual to the world perception, sense of beauty, ability to empathize) and productive (special qualities, skills, direct connection of images with thought, feelings, action).

The paper identifies criteria and indicators for the development of creative abilities in children of primary school age: cognitive (the ability to establish various associative connections; free imagination, a rich stock of impressions from the world around; the ability to produce original ideas and solutions); sensory-aesthetic (depth and brightness of emotional-aesthetic reaction; integrity of sensory-artistic perception; ability to "enter" the image); activity-aesthetic (interest in art and getting pleasure from it; mastering the skills of art; the ability to independently create artistic images in drawing). The levels of development of creative abilities of junior schoolchildren are characterized: high, average and low.

Among the pedagogical conditions for the development of creative abilities of primary school students in the learning process are the following: pedagogical stimulation of the development of creative abilities based on the personality-oriented nature of teacher-student interaction. The need to implement this condition is dictated by modern social priorities. Personality-oriented interaction between teacher and student involves the choice of characteristics of teaching and education as communication, in which there is no sharp polarity of the positions of student and teacher, the transformation of the educational process into interaction. It promotes the activity, independence, initiative of children, the combination of creative freedom and direction of students, emotionality and expressiveness of communication with the manifestations of respect and friendliness of participants in the pedagogical process; application of psychological and pedagogical technologies that provide independent activity of students in the process of creative activity. Fulfillment of this condition should guarantee positive motivation of creative activity of children of primary school age and provide an effective arsenal of psychological and pedagogical stimuli that will direct the activity of students in the necessary direction. The outlined pedagogical conditions should take into account the peculiarities of primary school age, provide optimal conditions for students' self-expression, rely on personally meaningful material for students, involve their emotions in the creative process, encourage students to reflect their sensory experience in full, provide opportunities create; systematic educational work with students in a creative and developmental environment. In everyday life, the knowledge used is closely intertwined with each other, forming a single system. The most positive, favorable conditions for the development of children's creativity, including educational, for the education of creative personality creates a developmental environment.

The model of development of creative abilities of children of primary school age by means of game art – pedagogical technologies is developed and theoretically substantiated, which is directed on acquisition in them of cognitive experience, emotional and sensory perception of the world around, formation of aesthetic relation to its objects and provides artistic and creative self-expression. children. Conceptual-target block of the model (purpose, tasks, methodological approaches (synergetic,

axiological, personality-oriented, activity, technological) and principles), semantic (features of the content of the material in the classes of art cycle; components of creative abilities: image-associative, emotional-sensory, productive, modular distribution of educational material, thematic cycles of classes depending on the didactic purpose (acquaintance, repetition, consolidation), types of classes in fine arts: cognitive, technical, creative); technological block of the model (stages: initial: creation of aesthetic and subject environment; main: introduction of system of classes of art and art cycle; final: monitoring of results, coverage of products of creative activity of children of primary school age; introduction of system of classes on art and art cycle; types of classes: classes-game, lesson-tale, lesson-research; information-receptive, reproductive, search methods of working with children); effective (evaluation of the results of the introduction of the model of development of creative abilities of children of primary school age by means of game art - pedagogical technologies).

Achieving this goal becomes possible through the implementation of the following tasks: the development of children of primary school age sensory perception of the world and the formation of their aesthetic attitude to it is carried out by developing younger students' ability to notice, feel and understand beauty in the world; formation of the culture of perception of objects of beauty (nature, man, art) and sensory response (surprise, admiration, admiration, joy) in the process of artistic and creative activities (research, games, fantasizing, improvisation), the formation of the ability to "enter" the image, the development of the ability to express a personal attitude to the world through their own work: word, color, drawing; development of associative and figurative thinking, imagination, creative abilities (specified in the teaching of primary school children the ability to establish various associative connections, the development of research skills in experimenting with artistic materials); artistic and creative self-expression based on acquaintance of primary school children with artistic means and techniques of drawing - aimed at: development of primary school children need for artistic activity and getting pleasure from it, the ability to express themselves through drawing, art skills, ability to independent creation of artistic images in drawing.

The effectiveness of the model of development of creative abilities of primary school children has been experimentally tested.

Applying the methods of mathematical statistics and analyzing the changes in the distribution of students by levels of creative abilities of primary school children by means of game art – pedagogical technologies after the formative stage of the experiment, we have reason to say that we developed and implemented in primary school model abilities of children of primary school age of children by means of game art - pedagogical technologies is effective. The probability of the obtained data is confirmed by the results of their statistical processing using the Pearson correlation coefficient (χ^2).

The scientific novelty of the obtained results is that: for the first time the pedagogical conditions of development of creative abilities of children of primary school age by means of game art – pedagogical technologies are defined, theoretically substantiated and experimentally checked; the model of development of creative abilities of children of primary school age by means of game art – pedagogical technologies is developed; the essence of key definitions of research is specified, namely: the maintenance of concepts “abilities”, “creative abilities of younger schoolboys”, “game art – pedagogical technologies” “development of creative abilities of children of primary school age by means of game art - pedagogical technologies”; the idea of semantic characteristics of components of development of creative abilities of children of primary school age by means of game art - pedagogical technologies is deepened; further development of scientific provisions for the introduction of game art – pedagogical technologies in the process of developing the creative abilities of primary school children. The practical significance of the obtained results is that the pedagogical conditions of development of creative abilities of children of primary school age by means of game art – pedagogical technologies are introduced; The manual “Development of creative abilities of junior schoolchildren by means of game art – pedagogical technologies: theory and practice” is developed.

Key words: creative abilities, development of creative abilities, children of primary school age, game art – pedagogical technologies.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографія

1. Mariana Marusynets, **Yuxiang Zhao**, Nadiia Sylenko Educational Dominants in Vasyl Sukhomlynsky' Pedagogical Concept. TRENDS AND PROSPECTS OF THE EDUCATION SYSTEM AND EDUCATORS' PROFESSIONAL TRAINING DEVELOPMENT. LUMEN, 2020. P. 497-511.

Статті у вітчизняних наукових фахових виданнях, затверджених МОН України

2. Чжао Юйсян Методика організації роботи з учнями початкової школи на уроках образотворчого мистецтва у процесі вивчення народного мистецтва. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 17. Теорія і практика: навчання і виховання: зб. наук. праць. Вип. 29. К.: НПУ, 2018. С. 139-134.

3. Чжао Юйсян Актуальні проблеми формування творчих здібностей особистості засобами образотворчого мистецтва. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 151. В 2-х томах. Том 2; гол.ред. Носко М.О. - Чернігів :ЧНПУ, 2018. - С.131-135.

4. Чжао Юйсян Шляхи та умови формування художньо-творчих здібностей молодших школярів у Китайській народній республіці та в Україні. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*. Видавничій дім «Гельветика», Херсон. Вип. 18, том 3. 2019. С. 102-106.

5. Чжао Юйсян Досвід організації навчання молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва в Україні та за кордоном. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*. Видавничій дім «Гельветика», Херсон. Вип. 31. 2021. С. 75-79.

Статті в зарубіжних наукових періодичних виданнях

6. Olefirenko T., Zhao Yuxiang Features of Inplementation in General Educational Institutions Art Programs. *Intellectual Archive*. Vol. 10, № 1. Canada: Shiny World Corp. 2021. pp. 137-146.

Статті у інших наукових виданнях та матеріали наукових конференцій

7. Чжао Юйсян Поліфункціональність мистецтва в суспільстві. *Сучасні*

тенденції та фактори розвитку педагогічних та психологічних наук: матеріали міжнародної наук.-практичної конференції (м. Київ, Україна, 2-3 лютого 2018 року). К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки і психології». 2018. Ч.1. 113-115.

8. Чжао Юйсян *Методика ознайомлення особистості з творами живопису. «Приоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у столітті XXI»*: матеріали міжнародної наук.-практичної конференції (16-17 березня 2018 р. м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2018. С. 101-103.

9. Чжао Юйсян *Розвиток творчих здібностей молодших школярів як важливе завдання сучасної початкової школи. Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні*: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів. 26-27 квітня 2019 року). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. Ч.2. С. 30-34.

10. Чжао Юйсян *Методика залучення молодших школярів до сприймання та оцінювання мистецьких творів. Психологія та педагогіка сучасності: проблеми та стан розвитку науки і практики в Україні»* (м. Львів. 23-24 серпня 2019 року). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. Ч.2. С. 153-156.

Методичні рекомендації

11. Чжао Юйсян *Розвиток творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових художньо – педагогічних технологій: теорія і практика. Методичні рекомендації*. Івано-Франківськ: НАІР, 2020, 76 с.